

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 15C/8/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3815200254
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Kiššová
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2015:3815200254.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudkyňou JUDr. Evou Kiššovou v právnej veci navrhovateľov: 1/ M. C., nar. X.X.XXXX, bytom S. N. č. XXX, 2/ C. C.Ň., nar. X.X.XXXX, bytom S. N. č. XXX, proti odporcovi: PROFI CDREDIT Slovakia, s.r.o. so sídlom Bratislava, Pribinova č. 25, IČO 35 792 752, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, takto

rozhodol:

Zrušuje rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu Victoria rozhodcovský súd v Žiline, so sídlom Vojtecha Tvrdého 793/21, 010 01 Žilina, sp. zn. RK-PC-830/14-LP zo dňa 18.07.2014 a to v celosti.

odôvodnenie:

Navrhovatelia návrhom podaným 14.1.2015 navrhli zrušiť tuzemský rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu Victoria rozhodcovský súd v Žiline, sp. zn. RK - PC - 830/14-LP na tom základe, že rozhodcovský rozsudok považujú za neplatný. S odporcom uzatvorili dňa 21.3. 2011 zmluvu o revolvingovom úvere, na základe ktorej im bol poskytnutý úver 1500,- eur, ktorý úver mali splácať v 48 mesačných splátkach po 77,05 eur. V zmluve sa nachádza aj rozhodcovská doložka, podľa ktorej akékoľvek spory vzniknuté z predmetnej zmluvy budú riešené v súdnom konaní alebo v rozhodcovskom konaní pred niektorým z nasledujúce vymenovaných rozhodcovských súdov, a to Slovenský arbitrážny súd zriadený Slovak arbitration court, s.r.o Bratislava a Victoria arbitrážny súd zriadený v Banskej Bystrici, pričom výber rozhodcovského súdu, ktorý bude oprávnený vec prejednať a rozhodnúť spor spočíva na zmluvnej strane podávajúcej žalobný návrh. Keďže úver nesplácali, tento sa stal splatný vcelku a odporca podal 29.4. 2014 žalobu o zaplatenie 1419,29 eur s príslušenstvom. Rozhodcovský súd vydal v zrýchlenom konaní podľa rokovacieho poriadku napadnutý rozhodcovský rozsudok a zaviazal navrhovateľov k zaplateniu celého žalovaného nároku, t.j. istiny 1419,29 eur s príslušenstvom, a to zmluvnou pokutou 0,04 % denne a úrok z omeškania 1,15 % ročne z jednotlivých omeškaných súm až do zaplatenia. Rozsudok bol doručený obom navrhovateľom. Podľa navrhovateľov je rozhodcovská zmluva neplatná a zároveň ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Navrhovatelia nemali možnosť skutočne sa oboznámiť s podmienkami konania a s vnútornými predpismi rozhodcovského súdu. Rozhodcovská zmluva určujúca právomoc súdu príslušného na konanie je neurčitá, pretože neobsahuje špecifikáciu sporov, na ktoré sa má vzťahovať, preto je neplatná. Predmetná zmluva o úvere je nepochybne zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Ďalej poukázali na ustanovenie o zmluvnej pokute, ktoré považujú za neprijateľné zmluvné podmienky, zmluvná pokuta je vopred formulovaná v zmluvných podmienkach, nie je uvedená v zmluve, preto veriteľ nemôže požadovať plnenia nenachádzajúce sa v zmluve. Rozhodcovský súd porušil spotrebiteľské právo, čím poškodil navrhovateľov na ich právach. Navrhol uznesením povoliť odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodcovského rozsudku a rozhodcovský rozsudok následne zrušiť.

Súd uznesením sp. zn. 15C/8/2015 z 18.2.2015 nariadil odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu Victoria, rozhodcovský súd Žilina so sídlom Žilina, sp. zn. RK - PC 830/14 LP zo dňa 18.7. 2014 do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 17.3.2015.

Odporca sa k návrhu nevyjadril, na pojednávanie sa nedostavil, svoju neúčasť neospravedlnil, preto súd prejednal a rozhodol vec v neprítomnosti odporcu.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa v 1/ rade, listinnými dôkazmi, a to žiadosťou/ zmluvou o poskytnutí revolvingového úveru č. 8200037300 zo dňa 21.3.2011, Zmluvnými dojednaniami Zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti Profi Credit Slovakia, s.r.o., rozhodcovskou zmluvou č 8200037300, oznámením o schválení úver dlžníkovi -zmluva o revolvingovom úvere č. 8200037300, žalobou rozhodcovskému súdu zo dňa 29.4. 2014, rozhodcovským rozsudkom sp. zn. RK - PC 831/14/- LP, ftc.časti spisu OS Prievidza č. 4C/1/2015, ftc.časti rozhodcovského spisu, písomným vyjadrením navrhovateľov - príprava na pojednávanie z 20.4.2015, na základe čoho zistil tento skutkový stav:

Dňa 15.3.2011 požiadali navrhovatelia odporcu o poskytnutie revolvingového úveru v sume 1.500,- eur so splatnosťou 48 mesačných splátok vždy k 20.dňu v mesiaci, s mesačnou splátkou úveru 77,05 eur, celkovou čiastkou k zaplateniu 3.698,40 eur, predpokladanou RPMN 70,01%, ročnou úrokovou sadzbou 70,01%, priemernou RPMN 44,86%, poskytnutou čiastkou revolvingu 628,73 eur, celkovou čiastkou revolvingu k zaplateniu 1849,20 eur, predpokladanou RPMN 64,19%, ročnou úrokovou sadzbou 80,98%. V časti formulára žiadosť o poskytnutie úveru /zmluva o revolvingovom úvere sa nachádzajú údaje o schválenom revolvingovom úvere, a to poskytnutá čiastka úveru 1500,- eur, splatnosť úveru 48 splátok vždy k 20.dňu v mesiaci, mesačná výška splátky 77,05 eur, celková čiastka k zaplateniu 3698,40 eur, RPMN 69,92%, ročná úroková sadzba 70,01%, priemerná RPMN 44,86 % a ďalej údaje o schválenom ďalšom revolvingu. Zmluva je podpísaná stranou veriteľa dňa 21.3. 2011. Z oznámenia veriteľa o schválení úveru vyplýva schválená výška úveru 1500,- eur, dátum splatnosti prvej splátky 20.4.2011, dátum splatnosti poslednej splátky úveru 20.3.2015, ročná úroková sadzba úveru 70,01 % a iné údaje.

Dňa 21.3.2011 bola podpísaná stranou veriteľa aj rozhodcovská zmluva č. 82000 37300, a to totožná oboma navrhovateľmi osobitne, v ktorej zmluve je predformulovaný text, podľa ktorého dlžník svojím podpisom vyhlasuje a potvrdzuje, že súhlasí s uzatvorením rozhodcovskej zmluvy. Veriteľ vyhlasuje, že uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy nie je podmienkou uzatvorenia a vykonávania zmluvy o revolvingovom úvere medzi veriteľom a dlžníkom. Ďalej sa nachádza v zmluve text o tom, že veriteľ pred podpisom rozhodcovskej zmluvy poučil dlžníka o dôsledkoch jej uzatvorenia, a to možnosť riešenia sporov v rozhodcovskom konaní. Spory môžu byť riešené aj v súdnom konaní. Výber jednej z alternatív riešenia sporov spočíva na navrhovateľovi. V čl. 5. Rozhodcovskej zmluvy sa ďalej nachádza text, podľa ktorého akékoľvek spory, nezrovnalosti alebo nároky medzi zmluvnými stranami vyplývajúce alebo súvisiace s ustanoveniami Zmluvy o RÚ, s porušením, ukončením, či neplatnosťou zmluvy o RÚ budú riešené cestou príslušného súdu v súdnom konaní alebo v rozhodcovskom konaní pred niektorým z nasledujúcich stálych rozhodcovských súdov podľa rokovacieho poriadku týchto stálych rozhodcovských súdov: Slovenský arbitrážny súd zriadený Slovak arbitration court, s.r.o Bratislava a Victoria rozhodcovský súd v Banskej Bystrici zriadený pri Victoria legal arbiter s.r.o Banská Bystrica. Výber rozhodcovského súdu, ktorý bude oprávnený vec prejednať a rozhodnúť spočíva na zmluvnej strane podávajúcej žalobný návrh. V čl.7. rozhodcovskej zmluvy sa nachádza oprávnenie dlžníka odstúpiť od tejto zmluvy do 14 kalendárnych dní od jej uzavretia v písomnej forme. Rozhodcovské zmluvy sú podpísané stranou dlžníkov 15.3.2011 a veriteľom 21.3.2011.

Z rozhodcovského spisu mal súd preukázané, že odporca ako veriteľ podal dňa 25.6.2014 Rozhodcovskému súdu Victoria legal arbiter s.r.o Žilina žalobu o zaplatenie 1419,29 eur s príslušenstvom voči žalovaným - navrhovateľom v predmetnom konaní, a to na základe zmluvy o revolvingovom úvere č. 8200037300 zo dňa 21.3.2011, pričom uvádza, že žalovaní uhradili len sumu 2279,11 eur. Uplatňuje zvyšnú časť nesplatených splátok, zmluvnú pokutu, úrok z omeškania a trovy konania. Dňa 31.1.2014 doručoval navrhovateľom pokus o zmier pred začatím súdneho konania prostredníctvom advokátskej kancelárie JUDr. Andrei Cvikovej s.r.o.. V spise sa nachádza zmluva o revolvingovom úvere č. 8200037300, zmluvné dojednania, rozhodcovské zmluvy z 21.3.2011, karta klienta. Z karty klienta vyplýva, že celkom bola navrhovateľom vyplatená len suma 1132,51 eur,

splatených bolo 2279,11 eur . Dňa 18.7.2014 vydal rozhodcovský súd výzvu na podanie žalobnej odpovede a v rovnaký deň vydal aj rozhodcovský rozsudok .

Z rozhodcovského rozsudku sp. zn. RK -PC - 830/14-LP zo dňa 18.7.2014 vyplýva, že Stály rozhodcovský súd Victoria rozhodcovský súd v Žiline so sídlom v Žiline, pred rozhodcom JUDr. U. A. boli navrhovatelia ako odporcovia zaviazaní spoločne a nerozdielne zaplatiť odporcovi ako veriteľovi sumu 1419,29 eur so zmluvnou pokutou vo výške 0,04 % denne a s úrokom z omeškania vo výške 1,15 % ročne z jednotlivých omeškaných súm až do zaplatenia tak, že keď zmluvná pokuta s úrokom z omeškania dosiahne celkovo sumu 1500,- eur, od nasledujúceho dňa sú odporcovia povinní platiť úrok z omeškania 5,25 % ročne zo sumy 1419,29 eur do zaplatenia. Ďalej boli zaviazaní zaplatiť poplatok za rozhodcovské konanie vo výške 31,80 eur a trovy právneho zastúpenia 285,87 eur. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že rozhodcovský súd preskúmaval svoju právomoc a zistil, že túto má, keďže výber rozhodcovského súdu je na strane podávajúcej žalobný návrh. Ďalej poukázal na ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a na porušenie splácania úveru navrhovateľmi. Uviedol, že navrhovatelia zaplatili len celkom sumu 2.279,11 eur, následne dlh nespĺcali, pretože sa ku dňu 26.3.2014 stali splatnými všetky splátky úveru. S poukazom na čl. 14.zmluvy má veriteľ nárok aj na zmluvnú pokutu a úrok y z omeškania. Konštatuje, že zmluva obsahuje všetky náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona.

Rozhodcovský rozsudok bol doručený navrhovateľovi v 1/ rade dňa 16.1.2015 a navrhovateľke v 2/rade dňa 29.12.2014.

Navrhovateľ v 1/rade vedie konanie voči odporcovi na OS v Prievidza vo veci 4C/1/2015 vo veci zrušenia iného rozhodcovského rozsudku vydaného Slovenským arbitrážnym súdom zriadeným Slovak arbitration court s.r.o sp. zn. 196/07/14 na základe rovnakých dôvodov ako v predmetnej veci. Konanie zatiaľ právoplatne skončené nie je.

Z výsluchu navrhovateľa v 1/rade vyplýva, že zmluvu o úvere uzatvárali u nich doma. Bola u nich zástupkyňa spoločnosti odporcu, už pri uzatváraní zmluvy trvala na tom, aby dal trvalý príkaz na účet v Slovenskej sporiteľni na splácanie mesačnej splátky 77,- eur. Úver zobrali 1.500,- eur, avšak na účet im prišla len suma okolo 1.100,- eur, nevedel, prečo to majú takto ponížené. Všetky papiere boli pripravené, vypísané zástupkyňou spoločnosti, nevie či boli upozorňovaní na výšku úrokovej sadzby. Z pôžičky pokrýval iné dlžoby a úvery. Nie je pravdou, že by sa bavili o odklade splátok a už vôbec nie, že by toto malo byť zosplatené. Nebolo mu vôbec vysvetlené čo je to rozhodcovská zmluva, aké má účinky a dôsledky, nerozumie tomu ani teraz. Podpisovali pripravené papiere, bolo im to dané len na podpis. Po doručení rozhodcovského rozsudku riešil túto situáciu s Prvou oddlžovacou s.r.o. Úver spočiatku aj splácal, zrážalo sa mu to z účtu, mohol už zaplatiť sumu 2279,11 eur.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v platnom znení ku dňu uzavretia predmetných rozhodcovských zmlúv , rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v platnom znení, rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve.

Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v platnom znení, rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, 4) ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli.

Podľa § 40 ods. 1 písm. c/ j/ zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v platnom znení ku dňu vydania rozhodcovského rozsudku, účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy; pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu spotrebiteľa.

Podľa § 41 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v platnom znení, žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku.

Súd sa zaoberal v prvom rade otázkou včasnosti podania návrhu navrhovateľkou. V zmysle citovaného ustanovenia § 41 ods. 1, možno podať žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku v lehote 30 dní od doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi, ktorý žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku podáva. Súd mal preukázané, že navrhovateľ v 1/ rade 16.1. 2015 a navrhovateľka v 2/ rade dňa 29.12. 2014, návrh na zrušenie rozhodcovského rozsudku bol podaný na tunajší súd dňa 14.1. 2015, teda bol podaný v zákonnej 30 dňovej lehote. V tejto súvislosti súd udáva, že v zmysle § 73 ods. 2 zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa na plynutie lehôt na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku použije právna úprava platná do 31.12.2014, teda vyššie citované ustanovenie zákona.

Predmetnú zmluvu rozhodca v rámci rozhodcovského konania posúdil ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere, uzatvorenú v zmysle ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov platného a účinného v rozhodnom čase.

Podľa ustanovenia § 52 ods. 1 - 4 Občianskeho zákonníka v znení platnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere /ďalej len OZ/, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa ustanovenia § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom ku dňu uzavretia zmluvy, na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa ustanovenia § 2 písm. a) a b) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom ku dňu uzavretia zmluvy, spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

Súd v prvom rade skúmal samotnú „Zmluvu o revolvingovom úvere“ zo dňa 21.3.2011, ktorá vytvára právny rámec vzťahu medzi účastníkmi konania a dospel k záveru, že tento právny vzťah založený zmluvou označenou ako „Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/Zmluva o revolvingovom úvere“ je potrebné posudzovať podľa ustanovení o spotrebiteľskom práve. Nevyhnutnou súčasťou tejto zmluvy sú „Zmluvné dojednania zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o.“ ďalej len ako „Zmluvné dojednania“. Súd dospel k záveru, že medzi účastníkmi konania bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, nakoľko z obsahu spisu nevyplýva, že by navrhovateľ pri uzatváraní tejto zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, resp. že by mu bol poskytnutý úver na výkon zamestnania, povolania, a z tohto dôvodu sa považuje za spotrebiteľa. Na druhej strane je nepochybné, že odporca ako veriteľ uzatváral predmetnú zmluvu v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, čo je zjavné aj z výpisu z obchodného registra, kde týmto predmetom (okrem iných) je „poskytovanie pôžičiek a úverov nebankovým spôsobom z vlastných zdrojov“. Z toho dôvodu sa považuje za dodávateľa. Zo samotnej zmluvy a jej zmluvných dojednaní je zrejmé, že navrhovateľ nemohol individuálne ovplyvniť ich obsah, boli už vopred pripravené „na predtlačenom formulári“, nakoľko sa uzavierali vo viacerých prípadoch pre veľký počet spotrebiteľov. Z obsahu zmluvy, s prihliadnutím na právne postavenie účastníkov zmluvy má súd za to, že úver bol navrhovateľom poskytnutý ako spotrebiteľom.

Podľa § 53 ods. 1 - 3 OZ, v znení platnom ku dňu uzavretia zmluvy, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 OZ, v znení platnom ku dňu uzavretia zmluvy, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1, 2 OZ v znení platnom ku dňu uzavretia zmluvy, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa čl. 2 písm. a) Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 095, 21/4/1993, str. 29-34) (ďalej len smernica „Rady 93/13/EHS“) na účely tejto smernice „nekalé podmienky“ znamenajú zmluvné podmienky definované v čl.3

Podľa čl. 3 ods. 1 - 3 Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz. Príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

Podľa bodu 1 písm. q) prílohy k Smernici Rady 93/13/EHS (podmienky uvedené v článku 3 ods. 3) za nekalé podmienky možno považovať podmienky, ktorých zmyslom alebo účinkom je: neposkytnúť spotrebiteľovi právo alebo mu brániť v uplatňovaní práva podať žalobu alebo podať akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou, nevhodne obmedzovať prístup k dôkazom alebo ukladať mu povinnosť dôkazného bremena, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, malo spočívať na inej zmluvnej strane.

Podľa čl. II zák. č. 150/2004 Z. z., ktorým sa novelizoval Občiansky zákonník, bola prebratá Smernica Rady č. 93/13/EHS. Túto smernicu je nevyhnutné využívať ako interpretačné pravidlo k ustanoveniam právneho poriadku, upravujúcich režim spotrebiteľských zmlúv. Toto stanovisko je podporené aj rozsudkom Európskeho súdneho dvora z 27.06.2000 v spojených prípadoch C-240/98, C-241/98, C-242/98, C-243/98 a C-244/98, O. G. E. S. proti R. M. Q. U. S. E. S. proti J. M. S. A. P., J. L. C. B., M. B. a E. V. F., v ktorom sa konštatuje, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť neprimerané podmienky z úradnej povinnosti. Právomoc súdu stanoviť z úradnej povinnosti, či je podmienka nečestná, znamená vytvoriť vhodné prostriedky na ochranu spotrebiteľa voči neprijateľným zmluvným podmienkam. Smernicu je potrebné aplikovať tiež vtedy, keď bola zmluva spísaná vopred a povinný (ako spotrebiteľ) nemohol mať žiadny vplyv alebo dosah na obsah jednotlivých ustanovení zmluvy.

V danom prípade, a to vzhľadom ku skutočnosti, že navrhovatelia si neplnili riadne svoje povinnosti vyplývajúce z vyššie uvedenej zmluvy, uplatnil si odporca ako veriteľ svoje nároky v rozhodcovskom konaní v zmysle uzatvorených rozhodcovských zmlúv č. 82000373001 obe zo dňa 21.3. 2011, kde

rozhodca bez vypočutia navrhovateľov vydal rozhodcovský rozsudok. V prvom rade sa súd zaoberal právomocou rozhodcovského súdu rozhodnúť vo veci predmetný spor, a to vzhľadom na dôvod zrušenia rozhodcovského rozsudku.

V zmysle čl. 4, 5 Rozhodcovskej zmluvy č. 82 000 37300 zo dňa 21.3. 2011 sa veriteľ a dlžník dohodli na nasledovnom znení rozhodcovskej zmluvy: Akékoľvek spory, nezrovnalosti alebo nároky medzi zmluvnými stranami vyplývajúce alebo súvisiace s ustanoveniami Zmluvy o RÚ, s porušením, ukončením či neplatnosťou Zmluvy o RÚ budú riešené cestou príslušného súdu v súdnom konaní alebo v rozhodcovskom konaní pred niektorým z nasledujúcich stálych rozhodcovských súdov podľa rokovacieho poriadku týchto stálych rozhodcovských súdov:

Slovenský arbitrážny súd zriadený Slovak arbitration court, s.r.o., IČO: 44 130 481, so sídlom Krížna 56, 821 08 Bratislava, zapísaná v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel: Sro, vložka č.: 52189/B.

Victoria rozhodcovský súd v Banskej Bystrici, zriadený pri Victoria legal arbiter s.r.o., IČO: 44 826 460, so sídlom Zvolenská cesta 37, 974 01 Banská Bystrica, zapísaný v obchodnom registri Okresného súdu Banská Bystrica, oddiel: Sro, vložka č.: 16626/S.

Výber rozhodcovského súdu, ktorý bude oprávnený vec prejednať a rozhodnúť spočíva na zmluvnej strane podávajúcej žalobný návrh.

Možnosť výberu spôsobu riešenia sporu dlžníkom ako spotrebiteľom je podľa názoru súdu len zdanlivá. V prevažnej väčšine sporov zo spotrebiteľských úverov je na strane žalobcu veriteľ, pričom dlžník ako spotrebiteľ v zásade žalobu nepodáva. Spotrebiteľ teda podľa uvedenej úpravy nemá žiadnu možnosť ovplyvniť alternatívu riešenia sporu, v čom súd vzhliadol nekalú povahu dojednania o možnosti riešenia sporov.

Tu sa súd zaoberal aj tým, či je vôbec možné v rámci spotrebiteľskej zmluvy platnú rozhodcovskú doložku uzatvoriť. Podľa ustanovenia § 8 ods. 5 (predtým ods. 3) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch spory o platnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere a o právach a povinnostiach vyplývajúcich z tejto zmluvy rozhoduje súd. Na druhej strane vzhľadom ku skutočnosti, že rozhodcovské konanie de facto reprezentuje realizáciu právnych záruk, ktorú upravuje čl. 46 Ústavy SR ako právo na súdnu a inú právnu ochranu ako aj s poukazom na ustanovenia § 1 ods. 1, § 3 ods. 1 a § 51 ods. 3 zákona č. 244/2002 Z.z. takéto zmluvné dojednanie nie je možné v spotrebiteľskej zmluve úplne vylúčiť. Takouto otázkou sa zaoberal aj Najvyšší súd Českej republiky, ktorý v odôvodnení svojho rozhodnutia 32Cdo 2282/2008 uviedol, že rozhodovanie sporov v rozhodcovskom konaní nie je porušenie čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, pokiaľ účastníci konania majú možnosť ovplyvniť, aký rozhodca (či skupina rozhodcov) bude o ich právach a povinnostiach v súlade s platnou rozhodcovskou zmluvou rozhodovať. Zmluvné dojednanie o voľbe spôsobu riešenia sporu v rozhodcovskom konaní predpokladá v zmysle ustanovenia § 3 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní dohodu obidvoch zmluvných strán vo forme osobitnej zmluvy alebo formou rozhodcovskej doložky k zmluve. Rovnako dohodu vyžaduje v zmysle ustanovenia § 6 ods. 1 a § 8 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní aj voľba rozhodcu resp. postup jeho dodatočného ustanovenia.

V danom prípade bola voľba rozhodcu uskutočnená jednostranne, nakoľko samotné ustanovenie rozhodcu na predtlačenej formulári dokonca predchádzalo nepochybne aj samotnému rozhodnutiu dlžníka si finančné prostriedky touto cestou obstaráť, čiže predtým ako k uzatvoreniu zmluvy o revolvingovom úvere vôbec pristúpil. Jednostrannosť a nekalosť tohto zmluvného dojednania súd vidí v tom, že faktickým subjektom, ktorý definuje, kto je rozhodcom je v tomto prípade Veriteľ, čiže odporca, pretože tento zostavil znenie vo vopred pripravenej formulárovej zmluve.

Dohoda strán o tom, že spor medzi nimi predložia k prejednaniu a rozhodnutiu súkromným osobám alebo rozhodcovským inštitúciám, ktoré si za tým účelom zvolia, má o to väčší význam, pretože rozhodca nenachádza právo, ale tvorí (eventuálne napevno stanovuje), vyjasňuje, urovnáva záväzkový vzťah v zastúpení strán. Jeho moc nie je delegovaná zvrchovanou mocou štátu, ale pochádza od subjektívnej vlastnej moci strán určovať svoj osud. V danom prípade táto vôľa pochádza však len od jednej, a to silnejšej zo strán, ktoré spotrebiteľskú zmluvu uzavreli, čo v ich vzťahu spôsobuje značnú

nerovnováhu. Uvedené zároveň naznačuje, že veriteľov výber riešenie sporu rozhodcovským súdom zrejme nebol náhodný. Veriteľ do zmluvných dojednaní viacerých svojich obdobných zmlúv zahrnul identické rozhodcovské doložky, resp. zmluvy, a na ich základe opakovane zvolil pre riešenie sporu ten istý rozhodcovský súd, keď podaním žaloby vylúčil možnosť, aby sa spor riešil pred všeobecným súdom. Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa si vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácia o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Vznik rozhodcovskej zmluvy vyžaduje individuálne rozhodnutie spotrebiteľa o tom, že si vymieňuje rozhodcovské konanie, a to preukázateľne. Z vykonaného dokazovania nevyplýva, že b v rámci kontraktácie došlo k naplneniu zákona, a že by s odbornou starostlivosťou príslušný zamestnanec oprávneného najprv poučil spotrebiteľa a nechal mu priestor na rozhodnutie a voľbu. Spotrebiteľovi je takto odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom vo všetkých prípadoch, ak veriteľ podá voči nemu žalobu na rozhodcovskom súde. Predtlačené poučenie veriteľa v rozhodcovskej zmluve o dôsledkoch uzavretia rozhodcovskej zmluvy nie je možné považovať za kvalifikované vysvetlenie vážnych dôsledkov rozhodcovského konania. Ak použije veriteľ neplatnú rozhodcovskú doložku, ide o výkon práv v rozpore s dobrými mravmi /uznesenie ÚS SR z 24.2.2011 sp. zn. IV.ÚS 55/2011/. Preto predmetný rozsudok, ktorý vydal rozhodca, ktorý si odvodil právomoc na konanie a rozhodol na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, je nulitným právnym aktom. Čo sa týka ustanovenia rozhodcovskej zmluvy, v zmysle ktorého mal spotrebiteľ právo od zmluvy jednostranne odstúpiť bez uvedenia dôvodu do 14 dní od jej doručenia, súd udáva, že odstúpiť je možné len od platne zmluvy. Ak je zmluva od začiatku ex tunc neplatná, nie sú splnené podmienky na dodatočné zrušenie zmluvy. Rozhodcovská zmluva sa nestáva individuálne dohodnutou len tým, že spotrebiteľ má v úzkej časovej lehote hneď po jej podpise právo od tejto zmluvy odstúpiť.

Vychádzajúc z uvedeného súd v rámci konania o návrhu na zrušenie rozhodcovského rozsudku preto ustálil, že rozhodcovská zmluva je neplatná od samého začiatku, rozhodca nemohol rozhodnúť na základe neplatnej rozhodcovskej doložky, navrhovateľ dôvodne namietal jej platnosť, preto súd zrušil rozhodcovský rozsudok práve z tohto dôvodu.

Pre účely posúdenia prípadného nekalého charakteru zmluvnej podmienky hranica ochrany spotrebiteľa vychádza nielen z konkrétneho exemplifikatívneho výpočtu nekalých zmluvných dojednaní (podľa ustanovenia § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení platnom ku dňu uzatvorenia zmluvy), ale tiež zo všeobecného zákazu akéhokoľvek dojednania, ktoré vytvorí v právach a povinnostiach značnú nerovnováhu (podľa ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom ku dňu uzatvorenia zmluvy). Neprijateľné podmienky sú dopĺňované aj samotnou právnou úpravou, keď s účinnosťou od 01.01.2008 je v ustanovení § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka výslovne uvedená aj neprijateľná podmienka požadovania od spotrebiteľa v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka je treba vykladať aj so zreteľom na ust. § 106 O.s.p., ktoré pri platnej rozhodcovskej zmluve bráni konaniu pred štátnym súdom. Ak rozhodcovská zmluva dáva na výber medzi štátnym a rozhodcovským súdom, ale pre prípad vyvolania rozhodcovského konania dodávateľom (ako to bolo v tomto prípade, keď podaním žaloby na rozhodcovský súd oprávneným, povinný stratil možnosť domáhať sa ochrany svojich práv na všeobecnom súde) sa musí spotrebiteľ podrobiť rozhodcovskému konaniu, nie je možné poskytnúť súdnu ochranu v rámci exekúcie, ak je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok a oprávneným je dodávateľ. Rozhodcovskú zmluvu je preto treba vykladať tak, že neodporuje citovanému zákonnému ustanoveniu iba vtedy, ak práva v exekúcii uplatňuje ako oprávnený spotrebiteľ.

Súdny dvor v prípade Pannon GSM Zrt./Erzsébet Sustikine Gyórfi C-243/08 dokonca dospel k záveru, že podmienka obsiahnutá v zmluve uzatvorenej medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom, ktorá bola do nej vložená bez osobitného vyjednávania a ktorá priznáva výlučnú právomoc súdu, v ktorého obvode sa nachádza sídlo predajcu alebo dodávateľa, môže byť považovaná za nekalú. Rozhodcovská zmluva podľa názoru súdu spĺňa všetky podmienky, aby z pohľadu ustanovení § 53, 54 Občianskeho zákonníka platného ku dňu uzatvorenia zmluvy, ako aj z pohľadu smernice 93/13/EHS (výkladovej pomôcky ustanovení spotrebiteľského práva) bola kvalifikovaná ako nekalá a absolútne neplatná.

Existujúca, ale neplatná rozhodcovská zmluva nemôže byť potom základom právomoci rozhodcovského súdu. Ak si rozhodca svoju právomoc z takto uzavretej zmluvy odvodil, na ktorom základe následne vydal exekučný titul, nemožno takéto rozhodnutie považovať za rozhodnutie vydané osobou na to oprávnenou.

Navrhovatelia však uplatnili ako dôvod na podanie žaloby aj námietku, že pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu spotrebiteľa, predovšetkým s poukazom na nekalosť zmluvného dojednania o zmluvnej pokute. Vzhľadom k tomu, že súd zrušil rozhodcovský rozsudok z dôvodu neplatnosti rozhodcovskej doložky a nepriznal teda rozhodcovského rozsudku účinky platného rozhodnutia, nie je potrebné zaoberať sa vecnou stránkou napadnutého rozsudku. Pre úplnosť však súd udáva, že zmluva o úvere nemá zákonné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, pretože v nej absentuje údaj o splatnosti splátok, termíne konečnej splatnosti úveru, ročná úroková sadzba 70,01 % je neprímerane vysoká a zjavne prekračuje úrokové sadzby bánk v obdobných úveroch a je zjavne určená nesprávne vzhľadom na výšku pôžičky a výšku sumy, ktorú sú navrhovatelia ako spotrebiteľia povinní vrátiť. Úver je preto potrebné v zmysle § 11 odst. 1 citovaného zákona považovať za bezpoplatkový a bez úverov. Z rozhodcovského rozsudku vôbec nie je zrejmé z čoho pozostáva prisúdená istina, aké plnenia sú v nej zahrnuté, pretože rozhodca len preopakoval žalovaný nárok do rozsudku bez náležitej špecifikácie tohto plnenia. Z uvedeného je preto naplnený aj druhý dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku, a to v zmysle § 40 ods. 1 písm. j/ zákona č. 244/2002 Z.z. v platnom znení.

Pre úplnosť súd udáva, že od 1.1.2015 je v účinnosti zákon č. 335/2004 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, ktorý v prechodných ustanoveniach § 73 ods. 1, 2,3 uvádza: „Ak nie je ďalej ustanovené inak, ustanovenia tohto zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa použijú aj na rozhodcovské konania, ktorých predmetom je spotrebiteľský spor začatý pred 1. januárom 2015. Právne účinky úkonov, ktoré boli urobené v rozhodcovskom konaní začatom pred 1. januárom 2015, zostávajú zachované.“

Na trvanie a plynutie lehoty na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, ktorá začala plynúť pred 1. januárom 2015, sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014; ustanovenie § 46 ods. 3 tým nie je dotknuté.

Rozhodcovská zmluva uzavretá pred 1. januárom 2015 sa spravuje predpismi účinnými v čase jej uzavretia“.

Predmetné súdne konanie začalo 14.1.2015, pričom platí v zmysle prechodných ustanovení, že zákon sa vzťahuje i na rozhodcovské konanie, ktorých predmetom je spor začatý pred 1.1.2015. Rozhodcovské konanie bolo v predmetnej veci ukončené vydaním rozhodcovského rozsudku pred 1.1.2015, preto súd posudzoval konanie ako i rozhodcovskú zmluvu v čase konania a uzavretia zmluvy. Okrem toho v zmysle § 45 ods. 1 písm. e/ , i/, j/ citovaného zákona, dôvodom na zrušenie predmetného rozhodcovského rozsudku boli i zákonné dôvody uvádzané v tomto novom ustanovení, ktoré sú obsahovo totožné s dôvodmi na zrušenie rozhodcovského rozsudku tak ako súd cituje vyššie. Súd však zastáva právny názor, že prechodné ustanovenie § 73 ods. 1 veta prvá citovaného zákona sa predovšetkým vzťahuje na samotné rozhodcovské konanie, t.j. konanie pred rozhodcovským súdom.

Záverom ešte súd konštatuje, že zrušenie rozhodcovského rozsudku z dôvodov uvedených vyššie prichádza do úvahy i po 31.3. 2015, kedy v zmysle § 243d odst. 1 Exekučného poriadku, podľa ktorého exekučné konanie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu,4ead) vydaného pred 1. januárom 2015, možno začať len do troch mesiacov od účinnosti tohto zákona. Na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po tejto lehote nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie; rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať, čo znamená, že už nie je možné predkladať rozhodcovský rozsudok podľa úpravy platnej do 31.12. 2014 ako exekučný titul, a to z dôvodu, že účelom konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku nie je posudzovať spôsobilosť rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu, ale ochrana žalovaného spotrebiteľa v rozhodcovskom konaní, ktorý je zaviazaný nezákonným rozhodcovským rozsudkom, a to o to zvlášť, že rozhodcovský rozsudok vydáva osoba rozhodcu alebo rozhodcovského súdu na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia, cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne, písomne, trojmo.

Podľa § 205 ods.1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (42 ods.3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie, alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.